

Jany Ripplové: Nové české překlady M.M.Zoščenka

Autorka bakalářské práce věnovala pozornost několika povídkám M.Zoščenka v překladu J.Huláka a L.Dvořáka. Rozebrala a zhodnotila je nejprve separátně a v závěru oba překlady porovnála. Jde tedy o práci z oboru kritiky překladu, který není ani dostatečně propracován ani pěstován (ke škodě věci, budiž řečeno). Kritika překladu, jak známo, není exaktní disciplína, nepoužívá přesných termínů ani metodologie. Nicméně klade na kritika hodnotícího překlad značné nároky. Ten musí analyzovat jak originál z hlediska literárněvědného, tak lingvistického, musí odhalit charakteristické rysy díla, které jsou pro překlad zásadní a nepominutelné. Do přístupu k originálu a zejména k překladu se kromě objektivního pohledu nutně mísí subjektivní postoje kritika, který nejprve interpretuje dílo v originálu, poté v jednom nebo dalším překladu.

Předpokladem k analýze překladů byla pro autorku bakalářské práce všestranná analýza předlohy, přičemž zásadním momentem byla charakteristika Zoščenkova humoru. Jana Ripplová se mohla opřít o znamenitou monografii M.Krepse a M.Čudakovové. Ve II.kapitole prokázala na s.13-18, že se v dané odborné literatuře dobře orientuje.

Ve III.kapitole, která je těžištěm samostatné autorčiny práce, Jana Ripplová rozebírá povídku Aristokratka. Po stručném nastínění syžetu přechází k analýze stylových a sémantických zdrojů Zoščenkova humoru. Příklady stylových zdrojů komična jsou však velmi stručné a nepostihují širokou škálu Zoščenkova humoru, tak jak se v povídce projevuje. V části věnované stylistickému rozboru autorka uvádí jednotlivé lexikální, případně syntaktické prvky. Ke škodě věci jde o izolovaná slova bez minimálního kontextu. Práci rovněž neprospělo, že autorka pracovala s jediným, i když kvalitním překladovým slovníkem, analýza vyžadovala použití i výkladových, případně frazeologických slovníků. Pak by stylová charakteristika byla přesnější.

Následuje rozbor překladu J.Huláka. Příznakové prvky, které autorka našla v originálu, konfrontuje s překladem a přidává některá další, nepřesná či chybná, překladatelova řešení. Stejně pracuje s překladem L.Dvořáka. Malé množství stylisticky závažných prvků nalezených v originále omezuje autorku při analýze překladu. U příkladů překladatelských řešení chybí autorčin komentář. Závěrečné hodnocení u obou překladů mohlo být poněkud obširnější.

Jako další analyzuje autorka povídku Ně nado imeť rodstvennikov- předlohu, pak překlad J.Huláka a L.Dvořáka. I zde je hodnocení dosti stručné, i když uvedená řešení přímo vybízejí k hlubšímu a širšímu závěru. Nicméně autorčin kritický pohled např. na překlad L.Dvořáka na str.40 je samostatný a zjevně odpovídá skutečnosti. Metodologické schéma se opakuje i u povídky Aktor. Izolované prvky bez kontextu, někdy nepřesné zařazení (zvláště u fonetického plánu) a příliš stručné nebo chybějící komentáře jsou poněkud nepřesvědčivé.

Závěrem lze konstatovat, že i když autorka práce uvedla jen malé množství příkladů stylisticky i sémanticky významných prvků originálu a to poněkud omezilo její rozbor překladů, přece vystihla podstatné rysy obou převodů a rozdíl v přístupech obou překladatelů. Spolehlivě se rovněž orientovala v existující odborné literatuře a projevila i osobní názor na zkoumané téma.

Vzhledem k tomu, že jde o bakalářskou a nikoliv diplomovou práci, teoretické ukotvení pokládám za postačující. Těžiště spočívá v kritickém pohledu, založeném na jazykovém citu a shromážděném materiálu. Uvedená odborná literatura je postačující.

Z těchto důvodů bakalářská práce splňuje požadavky kladené na tento druh prací, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Olga Klouček